

qualis foret: ad vos confugi, P. C. quibus, quod mihi miserrimum est, cogor prius oneri, quam usui esse. Ceteri reges, aut bello victi in amicitiam a vobis recepti sunt, aut in suis dubiis rebus societatem vestram appetiverunt. Familia nostra cum populo R. bello C rthaginiensi amicitiam instituit, quo tempore magis fides ejus, quam fortuna petenda erat. Quorum progeniem vos, P. C. nolite pati, me, nepotem Masinissae, frustra a vobis auxilium petere. Si al impetrandum nihil caussae haberem, praeter miserandam fortunam, quod paulo ante rex, genere, fama atque copiis potens, nunc deformatus aerumnis, inops, alienas opes exspecto: tamen erat majestatis populi Romani, prohibere injuriam, neque pati, cujusquam regnum per scelus crescere. Verum ego iis finibus ejectus sum, quos majoribus meis populus Romanus dedit: unde pater et avus meus una vobiscum expulere Syphacem et Carthaginienses. Vestra beneficia mihi erepta sunt, P. C. vos in mea injuria despecti estis. Eheu me miserum! Haccine, Micipsa pater, beneficia tua evasere, uti, quem tu parem cum liberis tuis regniq̄ue participem fecisti, is potissimum stirpis tuae extinator sit? Nunquamne ergo familia nostra quiescit? semperne in sanguine, ferro, fuga versabimur? Dum Carthaginienses incolumes fuere, jure omnia saeva patiebamur. Hostes ab latere: vos, amici, procul: spes omnis in armis erat. Postquam illa pestis ex Africa ejecta est, laeti pacem agitabamus: quippe quis hostis? Nullus, nisi forte, quem vos jussissetis. Ecce autem ex improviso Jugurtha, intolerantia audacia, scelere atque superbia sese effereas, fratre meo, atque eodem propinquo suo, interfecto, primum regnum eius, scelere sui praelam fecit: post, ubi me iisdem dolis nequit capere, nihil minus, quam vim aut bellum exspectantem, in imperio vestro, (secuti vi letis) extorrem patrii, domo, inopem et coopertum miseris efferit, ut ubivis tutius, quam in meo regno essem. Ego sic existimabam, P. C. uti praedicantem audiveram